

DEMOKRATIETS PROBLEMER

- HVA KAN IKT BIDRA TIL Å LØSE?

DRI 3010 OFFENTLIG STYRING, SAMHANDLING OG DEMOKRATI

Signe Bock Segard
Institutt for samfunnsforskning

Oslo, 2. november 2012

Hva er demokratiets problemer?

F.eks.:

- Lav og fallende valgoppslutning?
- Lav og fallende oppslutning om politiske partier?
- Få stemmer i det offentlige rommet?
- Ytringsfrihet vs respekt for andre og andres holdninger?
- Politiske skillelinjer – de ressurssterke er mest politisk aktive og får derfor mest innflytelse?
- I utakt med tidens forventninger – f.eks. tilgjengelighet?

Forutsetning for godt demokrati?

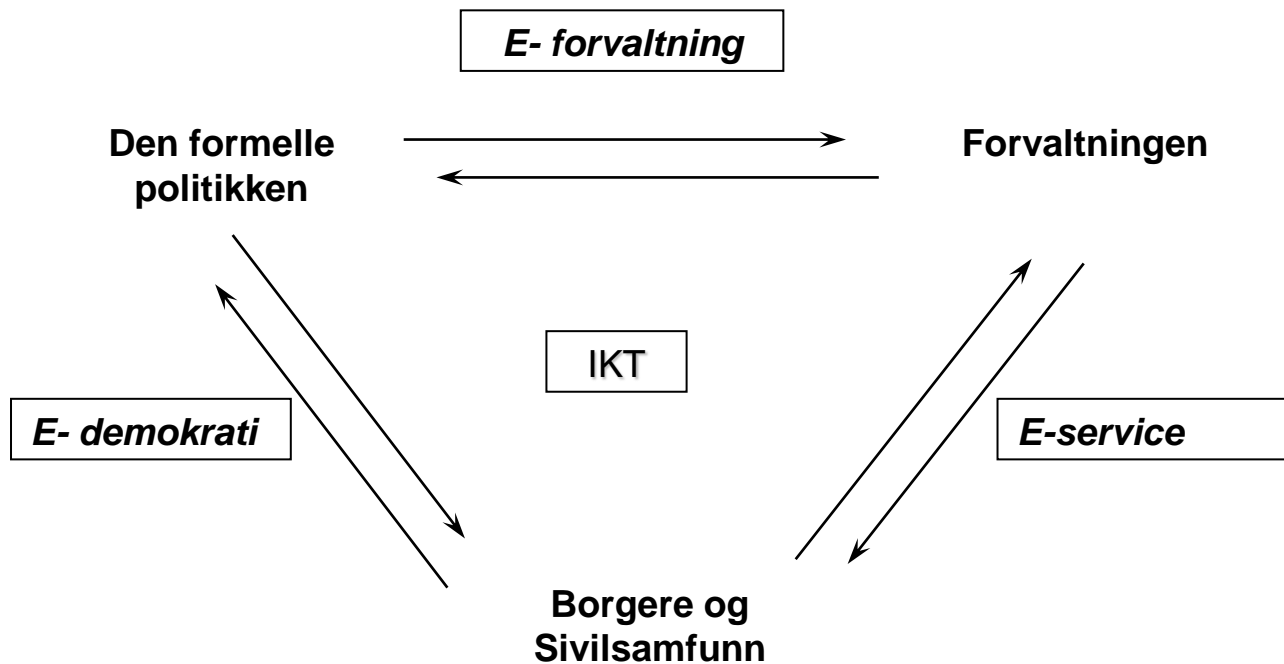
- **Tillit** – demokrati og demokratiske prosesser hviler på tillit
 - Mellommenneskelig tillit
 - Systemtillit
- Skape **forankring** og **legitimitet**

Forutsetninger for å realisere IKTs demokratiske potensial?

- Funksjonelt IKT-system
 - Brukervennlighet
 - Virker (rent teknisk)
- **Tillit**
 - Tillit til teknologien
 - ...eller kanskje *fravær av mistillit*

Illustrasjon

– e-demokrati som prosjekt

Kilde: Videreutvikling av Grönlund 2001:79

E-demokrati som demokratiprojekt...

...handler om å bruke informasjons- og kommunikasjonsteknologi til å styrke demokratiet og deltagelsen i demokratiske prosesser.

...kan bidra til å styrke *kunnskapen om demokrati* og øke deltagelsen i og *innflytelsen* på politiske prosesser.

...kan bidra til å støtte, supplere og fornye det eksisterende demokratiet.

Analytisk tilnærming

- IKTs demokratiske potensial og mål (tabell 1 og tabell 3)

- Normative syn
 - Teknologisk determinisme: optimister & pessimister
 - Teknologiske pragmatikere

- Konkurransedemokrati
- Deltagerdemokrati
- Deliberativt demokrati

Se [Demokratimål og -effekter](#) (tabell 1 og tabell 3)

E-demokrati som organisatorisk prosjekt

- Organisatorisk læring kan styrke (lokal)demokratiet

- Demokratisk læringskapasitet
- Metalæring

Analytisk tilnærming

- Læringseffekter

- Organisasjoner som åpne systemer
- Organisasjonslæring
 - Erfaringsbasert
 - Knyttet til en problematisk situasjon eller mismatch
 - Medfører endring i organisatorisk atferd
 - Tre læringstyper:
 - *Single-loop*
 - *Double-loop*
 - *Deutero*

Antakelse:

- Mye læring når demokratiske mål ikke realiseres

Se [Læringseffekter](#) (tabell 2)

Organisatorisk læring – noen spørsmål.

Antakelsen om forholdet mellom demokratisk målrealisering og læring bekreftes

....men:

Er det mulig å lære uten å erfare en problematisk situasjon og eller mismatch?

Er fiasko mht målrealisering ensbetydende med at prosjektet er en fiasko?

Er det flere veier til Roma?

Å lykkes med lokalt e-demokrati

LOKALE FORHOLD

Ta utgangspunkt i lokale forhold og behov

Utvikling og iverksettelse av e-demokrati bør

- ...sees i sammenheng med andre demokratiske arenaer – både digitale og fysiske møteplasser og informasjonskanaler.
- ...ta utgangspunkt i en behovsanalyse og forholde seg aktivt til de aspektene ved demokratiet, prosjektet ønsker å styrke.
- ... se e-demokratiet i en større sammenheng og vurdere hvordan ulike arenaer og aktører i det lokale miljøet kan støtte hverandre.

Å lykkes med lokalt e-demokrati

LOKAL PROSJEKTFORANKRING

Utvikling og iverksettelse av e-demokrati bør

- ... være forankret i en prosjektgruppe som kjenner de lokale forholdene prosjektet er en del av.
- ...forankre kompetansen i organisatoriske strukturer og rutiner og ikke bare hos individuelle aktører
 - ivareta kontinuiteten i prosjektet.
- ... være forankret i realistiske og fleksible mål

Å lykkes med lokalt e-demokrati
TEKNOLOGI → *DEMOKRATI*

Teknologien må forankres i prosjektets demokratiske mål

Teknologien må derfor...

- ... betraktes som et virkemiddel og ikke som et mål i seg selv.
- ... forankres i eksisterende strukturer
 - ...det gjelder også bruk av *sosiale medier*

Avslutning – er IKT løsning på demokratiets problemer?

- Intet enkelt svar
 - Mange forhold spiller sammen
 - Kontekstavhengig

➤ Ingen best-praksis-løsning